

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU GŁÓWNEGO POLSKIEGO TOWARZYSTWA LUDOZNAWCZEGO ZA OKRES OD WRZEŚNIA 2011 DO SIERPNI 2012

Sprawozdanie obejmuje następujące części:

1. Dane ogólne;
2. Działalność statutowa;
3. Realizacja wniosków z 87. WZD w Opolu;
4. Działalność Zarządu Głównego i Prezydium ZG PTL;
5. Ośrodek Dokumentacji i Informacji Etnograficznej;
6. Sprawy finansowe;
7. Działalność wydawnicza;
8. Biblioteka Naukowa im. J. Czekanowskiego;
9. Archiwum Naukowe;
10. Oddziały PTL.

Dane ogólne

23 września 2011 roku w Opolu odbyło się 87. Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Protokół został opublikowany w „Ludzie” 95: 2011, s. 375-378. W trakcie WZD w Opolu odbyły się zgodnie ze statutem wybory do władz Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. W tajnym głosowaniu delegaci zdecydowali, że do Zarządu Głównego weszli (w kolejności alfabetycznej): Jerzy Adamczewski, Jan Adamowski, Anna Weronika Brzezińska, Michał Buchowski, Hubert Czachowski, Grażyna Ewa Karpińska, Małgorzata Michalska, Michał Mokrzan, Anna Nadolska-Styczyńska, Magdalena Rostworowska, Teresa Smolińska, Dorota Simonides.

Zarząd Główny PTL ukonstytuował się w następującym składzie: prezes – prof. dr hab. M. Buchowski, wiceprezesa – dr M. Michalska, prof. UO hab. T. Smolińska, prof. dr hab. G.E. Karpińska, sekretarz generalny – dr J. Adamczewski, zastępca sekretarza generalnego – dr M. Mokrzan, skarbnik – dr A.W. Brzezińska, zastępca skarbnika – dr M. Rostworowska, członkowie ZG: prof. UMCS dr hab. J. Adamowski, dr H. Czachowski, dr A. Nadolska-Styczyńska, prof. dr hab. D. Simonides; zastępcami członków ZG zostali: dr Katarzyna Barańska i prof. UAM dr hab. Waldemar Kuligowski. Do Głównej Komisji Rewizyjnej zostali wybrani (w kolejności alfabetycznej): Damian Kasprzyk, Małgorzata Oleszkiewicz, Artur Trapszyc. Główna Komisja Rewizyjna ukonstytuowała się następująco: przewodnicząca – mgr M. Oleszkiewicz, sekretarz – dr D. Kasprzyk, członek – mgr A. Trapszyc, W Sądzie Koleżeńskim znaleźli się (w kolejności alfabetycznej): Kinga Czerwińska,

Artur Gawęł, Maciej Kwaśkiewicz. Sąd Koleżeński ukonstytuował się w składzie: przewodniczący – dr A. Gawęł, sekretarz – dr K. Czerwińska, członek – mgr M. Kwaśkiewicz. Krajowy Rejestr Sądowy zatwierdził nowy skład Zarządu Głównego.

Działalność statutowa

W biurze działającym przy Zarządzie Głównym są zatrudnione następujące osoby:

1. Mgr Paulina Suhecka na $\frac{3}{4}$ etatu – dyrektor biura i biblioteki PTL, która dodatkowo odpowiada za archiwum, sprawy wydawnicze i członkowskie. Pełni dyżury w czytelnii: poniedziałek, wtorek, środa w godz. 16-20 i dwie soboty w miesiącu, w godz. 9-13;

2. Bożena Wrońska na pełnym etacie – obsługuje magazyn wydawnictw, prowadzi wysyłkę publikacji, ekspedycję korespondencji, a także obsługę czytelników, zakupy na potrzeby biura itd.;

3. Mgr Aleksandra Michałowska – od 1 października 2009 roku jest na pięcioletnim urlopie bezpłatnym, obecnie jest zatrudniona na pełnym etacie w Bibliotece Uniwersyteckiej, ale dalej świadczy pracę na rzecz Biblioteki PTL;

4. Agata Sikora na $\frac{1}{2}$ etatu – główna księgowa Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego.

Wszystkie panie otrzymały w 2011 roku nagrodę roczną w ustawowej wysokości 8,5% rocznych dochodów. Bożena Wrońska otrzymała nagrodę jubileuszową za 40 lat pracy. Jest to nagroda w wysokości 200% wynagrodzenia miesięcznego.

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze posiada swoją stronę internetową www.ptl.info.pl, za którą jest odpowiedzialny H. Czachowski. Portal redagują: H. Czachowski, Olga Kwiatkowska i Jakub Kopczyński. Zgodnie z wcześniejszymi zamierzeniami PTL ma również newsletter, formę biuletynu rozsyłanego za pomocą poczty elektronicznej, redagowanego przez M. Mokrzanę i A.W. Brzezińską. Adres poczty internetowej: ptl@ptl.info.pl.

Realizacja wniosków z 87. WZD w Opolu

W trakcie WZD przegłosowano dwa wnioski. Pierwszy – prof. Zbigniewa Jasiewicza o stworzeniu „platformy porozumienia”, czyli formy kontaktu, która umożliwiłaby członkom PTL wymianę refleksji i doświadczeń związanych z działalnością w poszczególnych oddziałach; przeszedł większością głosów. Realizacją tej idei będzie po raz pierwszy zorganizowane podczas tegorocznego WZD Forum Oddziałowe.

Drugi wniosek, prof. Bronisławy Kopczyńskiej-Jaworskiej, w sprawie przekazywania członkom honorowym PTL wszelkich informacji dotyczących kolejnych WZD oraz powiadomień o aktualnych wydarzeniach, konferencjach i innych działaniach podejmowanych przez Towarzystwo, bezpośrednio z biura przy Zarządzie Głównym przyjęto jednogłośnie. Jest on realizowany.

Działalność Zarządu Głównego i Prezydium ZG

W roku ubiegłym Zarząd Główny zgłosił Muzeum Etnograficzne – Oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu do Nagrody im. Oskara Kolberga, przyznawanej za całokształt działalności i wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury ludowej. Muzeum Etnograficzne we Wrocławiu zostało uhonorowane tą nagrodą „Za zasługi dla kultury ludowej”.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny spotkał się na trzech posiedzeniach: 22 września 2011 roku, w którym uczestniczyli również prezesi poszczególnych oddziałów, oraz 13 stycznia i 18 maja 2012 roku. Pierwsze odbyło się przy okazji Walnego Zgromadzenia Delegatów w Opolu. Styczeniowe miało miejsce w siedzibie PTL we Wrocławiu. Dokonano wówczas podziału zakresu kompetencji poszczególnych członków Zarządu Głównego: podpisywanie umów z MKiDN/dotacje – M. Michalska i M. Rostworowska lub A.W. Brzezińska; podpisywanie umów z MNiSW/dotacje oraz umowy za prace redakcyjne dotyczące „Literatury Ludowej” – G.E. Karpińska i M. Rostworowska lub A.W. Brzezińska; podpisywanie umów z władzami samorządowymi/dotacje – M. Michalska i M. Rostworowska lub A.W. Brzezińska; podpisywanie umów z drukarniami – M. Michalska i M. Rostworowska lub A.W. Brzezińska; podpisywanie umów dotyczących kolportażu – M. Michalska i M. Rostworowska lub A.W. Brzezińska; podpisywanie umów/zleceń dotyczących spraw wydawniczych (m.in. umowy autorskie, zatwierdzanie stron redakcyjnych, okładek) – T. Smolińska i M. Rostworowska lub A.W. Brzezińska; podpisywanie umów/zleceń dotyczących prac w ODiIE – G.E. Karpińska i M. Rostworowska lub A.W. Brzezińska; podpisywanie umów/zleceń dotyczących prac bibliotecznych i archiwalnych – M. Buchowski i M. Rostworowska lub A.W. Brzezińska; podpisywanie rozdzielników wydawniczych – J. Adamowski; podpisywanie upoważnień dla oddziałów M. Michalska i M. Rostworowska lub A.W. Brzezińska; podpisywanie przelewów bankowych M. Michalska, A.W. Brzezińska, M. Rostworowska, P. Suchecka; podpisywanie dokumentów pracowniczych – J. Adamczewski; newsletter – A.W. Brzezińska, M. Mokrzan; odpowiedzialny za stronę internetową PTL – H. Czachowski; promocja wydawnictw PTL – A.W. Brzezińska; listy-opinie, wnioski o nadanie nagród, odznaczeń – T. Smolińska; kontakt z Uniwersyteciem Wrocławskim – M. Michalska; kontakty z oddziałami – M. Michalska; sprawy pilne – M. Michalska. W razie potrzeby, niezależnie od wcześniej wymienionych zakresów, dokumenty wszelkiego typu mogą podpisywać, zgodnie ze statutem, prezes i wiceprezesi oraz skarbnik lub jego zastępca w sprawach dotyczących finansów, a prezes lub wiceprezesi oraz sekretarz generalny i jego zastępca w pozostałych sprawach.

Pozostałe tematy wymagające dyskusji i decyzji to: funkcjonowanie Ośrodka Dokumentacji i Informacji Etnograficznej, sprawy wydawnicze (parametryzacja czasopism, koszty druku, recenzje) i finansowanie publikacji, sytuacja finansowa PTL w świetle kryzysu ekonomicznego, sprawy członkowskie, współpracy z innymi organizacjami (CEEOL – Central and Eastern European Online Library, Polski Instytut

Antropologii, Stowarzyszenie Pracownia Etnograficzna) oraz zagadnienia dotyczące tegorocznego Walnego Zgromadzenia Delegatów PTL w Poznaniu.

Przedstawiony został również projekt Regulaminu Ośrodka Dokumentacji i Informacji Etnograficznej, przygotowany przez dr Inę Kuźmę i dr M. Michalską. W głosowaniu tajnym przedstawicielem Zarządu Głównego PTL w społecznej Radzie Naukowej ODiIE została A.W. Brzezińska. Rozmawiano również na temat powołania nowego czasopisma poświęconego muzealnictwu etnograficznemu. Zarząd Główny Uchwałą nr 1 z 18 maja 2012 roku powołał Sekcję Strojów Ludowych. Inicjatorem jej utworzenia jest nowa redakcja „Atlasu Polskich Strojów Ludowych”. Z inicjatywy dr Grażyny Kubicy-Heller organizuje się również Sekcja Genderowa.

Polskie Towarzystwo Ludoznawcze wraz ze Stowarzyszeniem Twórców Ludowych przygotowało warsztaty dla ekspertów organizacji pozarządowych dotyczące Konwencji UNESCO z 2003 roku o ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Warsztaty odbyły się pod patronatem honorowym Polskiego Komitetu do spraw UNESCO oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa. W związku z realizacją warsztatów podpisano stosowne porozumienie z Narodowym Instytutem Dziedzictwa oraz Stowarzyszeniem Twórców Ludowych.

Redakcja „Atlasu Polskich Strojów Ludowych” przygotowała także wniosek grantowy o finansowanie projektu w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki – moduł 1.1. Wniosek „Atlas Polskich Strojów Ludowych: kontynuacja prac wydawniczych, przeprowadzenie badań terenowych i kwerend źródłowych oraz cyfryzacja materiałów źródłowych i udostępnienie ich w Internecie” został złożony w marcu 2011 roku i obecnie czeka na rozstrzygnięcie konkursu oraz ogłoszenie decyzji o ewentualnym finansowaniu.

Zarząd Główny dyskutował również nad zgłoszonym przez prof. Zbigniewa Jasiewicza wnioskiem o zmianę nazwy Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Nowym argumentem uzasadnienia jest konsolidacja środowiska. Towarzystwo miałyby otrzymać nazwę Polskie Towarzystwo Ludoznawczo-Etnologiczne lub Polskie Towarzystwo Etnologiczne. Wniosek został jednogłośnie odrzucony. Ustalono jednak, że może to być temat do dyskusji na Forum Oddziałowym w czasie WZD w Poznaniu.

Zarząd Główny na wniosek Oddziału Toruń zgodził się dofinansować kwotą 1.000,00 zł publikację *Toruń tam i z powrotem. Szkice z antropologii miasta*. Za przyznane dofinansowanie Oddział Toruń przekazał do Zarządu Głównego 50 egzemplarzy tego tytułu.

Ośrodek Dokumentacji i Informacji Etnograficznej

Kierownikiem Ośrodka Dokumentacji i Informacji Etnograficznej jest dr Inga Kuźma, której wybór został zaakceptowany przez Zarząd Główny w tajnym głosowaniu. Od czerwca 2012 roku Ośrodek funkcjonuje w nowej siedzibie. Dzięki dobrej współpracy z władzami Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego, ODiIE dysponuje obecnie miejscem do pracy na terenie Archiwum

Naukowego Instytutu. Zarząd Główny zatwierdził nowy Regulamin Prac Ośrodka Dokumentacji i Informacji Etnograficznej, w wyniku czego w czerwcu 2012 roku powołano społeczną Radę Naukową, w skład której weszli: prof. dr hab. Violetta Krawczyk-Wasilewska – przedstawicielka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego, dr A. Nadolska-Styczyńska – przedstawicielka Oddziału Łódzkiego PTL oraz dr A.W. Brzezińska – przedstawicielka ZG PTL.

W okresie sprawozdawczym prace prowadzono na dwóch płaszczyznach. Przygotowywano wybory bibliograficzne dla *International Bibliography of the Social Sciences*. Na komputerowych nośnikach wykonano 411 not bibliograficznych z antropologii polskiej za rok 2010. W wyniku tych prac ukazują się noty bibliograficzne o polskich wydawnictwach w drukowanej i wprowadzonej przez IBSS bazie on-line, dostępnej na subskrybowanej stronie internetowej. Dofinansowanie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na to zadanie wyniosło w 2011 roku 7520,00 zł, a w tym roku 13 000,00 zł.

Drugim kierunkiem działania było zapisanie w komputerowej bazie danych i wprowadzenie do katalogu on-line 1335 not bibliograficznych. „Bibliografia etnografii polskiej w Internecie”, udostępniana na stronie <http://bep.uni.lodz.pl>, zawierała na koniec sierpnia 2012 roku 28 809 not bibliograficznych, w tym: 4564 noty za lata 1926-1939, 8498 not za lata 1986-2000, 5170 not za lata 2001-2003, 8668 not za lata 2004-2009 oraz 1394 noty za rok 2010 i 2011. Na to zadanie dofinansowanie z MNiSW w roku 2011 wyniosło 10 500,00 zł, a w obecnym 34 960,00 zł.

Sprawy finansowe

Zgodnie z Ustawą z 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych, złożono elektronicznie do Urzędu Skarbowego Wrocław Śródmieście deklarację CIT 8 za rok podatkowy 2011. Sprawozdanie finansowe za rok 2011 zawiera bilans, rachunek zysków i strat ZG PTL z Oddziałami PTL oraz informację dodatkową wraz z wprowadzeniem.

Przychody w 2011 roku wyniosły 289 670,00 zł, w tym najważniejsze pozycje to dotacje – 228 685,00 zł oraz przychody ze sprzedaży wydawnictw – 39 377,50 zł. Po stronie kosztów zanotowano 351 796,27 zł, w tym największe wydatki na wynagrodzenie osobowe i bezosobowe – 153 361,52 zł oraz usługi obce – 137 757,93 zł. W sumie daje to ujemny wynik finansowy w wysokości 61 630,29 zł. Zgodnie ze statutem, strata została pokryta z funduszu zasadniczego. Ujemny wynik finansowy wynika przede wszystkim z konieczności zainwestowania własnych środków finansowych – 64 729,04 zł – w realizację zadań dofinansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dodać należy, że zadania wydawnicze rozliczane są w pełnej wysokości przyznanej dotacji, a ewentualne przychody przynosi dopiero sprzedaż wydawnictw. Wprowadzono także opłaty za recenzje, kupiono elektroniczny sprzęt biurowy. Wpływ na ujemny wynik finansowy miały również opłaty eksploatacyjne oraz czynszowe za pomieszczenia biurowe, bowiem od 1 października 2009 roku obowiązuje nas pięcioletnia umowa z Uniwersytetem Wrocławskim o użytko-

waniu lokalu. Zarząd Główny jednogłośnie stosowną uchwałą przyjął sprawozdanie finansowe za rok 2011.

25 czerwca 2012 roku we Wrocławiu odbyło się, zgodnie z ustaleniami podjętymi na majowym posiedzeniu Zarządu Głównego, specjalne posiedzenie poświęcone polityce finansowej Towarzystwa, w którym wzięły udział osoby odpowiedzialne statutowo za finanse, a więc prezes, wiceprezesi, skarbnik oraz zastępca skarbnika, a także główna księgowa PTL – Agata Sikora. Dotyczyło ono kierunków podejmowania działań zmierzających do pozyskiwania środków finansowych poza dotacjami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Choć w tym roku dofinansowanie to było większe niż w roku ubiegłym (otrzymane jednak w wyniku odwołania od pierwszej decyzji, kiedy to na działalność biblioteki i archiwum nie otrzymaliśmy żadnych środków), to jednak istnieje realna możliwość sukcesywnego zmniejszania tej formy subwencji. Dlatego też Zarząd Główny dąży do wypracowania nowych dróg finansowania, przede wszystkim działalności wydawniczej oraz działalności biblioteki i archiwum, aby dotacje MNiSW nie były jedynymi.

W 2011 roku Polskie Towarzystwo Ludoznawcze otrzymało dofinansowanie z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w wysokości 200 860,00 zł, w tym na wydawnictwa 118 040,00 zł, funkcjonowanie biblioteki naukowej 46 250,00 zł, działalność archiwum 5550,00 zł. Ponadto MNiSW przyznało dofinansowanie na konferencję naukową „Tradycyjna obrzędowość w kulturze współczesnej” towarzyszącą WZD w Opolu – 10 000,00 zł oraz na tworzenie i użytkowanie bibliograficznych baz danych – 10 500,00 zł, upowszechnianie i promocję osiągnięć nauki – 7520,00 zł i modernizację strony internetowej „Bibliografii Etnografii Polskiej” dla potrzeb prezentacji międzynarodowej w celu upowszechniania osiągnięć nauki polskiej – 3000,00 zł.

Natomiast na rok bieżący Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznało Umową nr 639/P-DUN/2012 o wartości 43 200,00 zł dofinansowanie na: „Lud” 96: 2012 – 18 000,00 zł, „Łódzkie Studia Etnograficzne” 51: 2012 – 7200,00 zł, „Literaturę Ludową” 56: 2012 – 18 000,00 zł. Złożono jednak odwołanie od decyzji przyznającej dofinansowanie wydania „Ludu” w wysokości 18 000,00 zł i po jego rozpatrzeniu wzrosło ono do kwoty 21 500,00 zł.

Umową nr 638/P-DUN/2012 o wartości 38 400,00 zł dofinansowane zostały publikacje: Stefania Skowron-Markowska, *Z Oxfordu na Syberię. Dziedzictwo naukowe Marii Antoniny Czapllickiej* (seria „Biblioteka Zesłańca”) – 9000,00 zł; praca zbiorowa, *Polacy w guberni archangielskiej XIX i XX wieku*, red. nauk. Antoni Kuczyński, Mirosław Marczyk (seria „Biblioteka Zesłańca”) – 10 800,00 zł; Ryszard Bieńkowski, *Cerowanie dziurawych parasoli deszczem. Na tropie metafory ludowej* (seria: „Biblioteka Literatury Ludowej”) – 7200,00 zł; Bożena Kaczmarczyk, *Tradycyjne oraz współczesne gry i zabawy dziecięce* (seria: „Biblioteka Popularnonaukowa”) – 11 400,00 zł.

Umową nr 640/P-DUN/2012 o wartości 18 000,00 zł zostały dofinansowane publikacje: Jacek Splisgart, *Obrzędowość rodzinna w Japonii* (seria: „Prace Etnologiczne”) – 5400,00 zł; praca zbiorowa, *Za miedzę, za morze, w zaświaty... Kulturowe wymiary podróżowania*, red. nauk. Wojciech Olszewski, Violetta Wróblewska (seria: „Archiwum Etnograficzne”) – 12 600,00 zł.

Umową nr 569/P-DUN/2012 o wartości 62 960,00 zł dofinansowane zostały: konferencja naukowa „Europa regionów – perspektywy badawcze i edukacyjne” – 15 000,00 zł; tworzenie i użytkowanie bibliograficznych baz danych – kontynuacja na rok 2012 – gromadzenie informacji na nośnikach komputerowych, kwerenda biblioteczna, klasyfikacja i zapis w bazie danych bibliograficznych za 2011 rok do bieżącej bibliografii etnografii polskiej oraz uzupełnienie brakujących not bibliograficznych za rok 2010 oraz lata 2000-2009 – 34 960,00 zł; upowszechnianie i promocja osiągnięć nauki polskiej – kontynuacja na rok 2012 – opracowanie selektywnej bibliografii etnografii polskiej za 2011 rok dla *International Bibliography of the Social Sciences* – 13 000,00 zł.

Ponadto w wyniku rozpatrzenia odwołania w zakresie działalności upowszechniającej naukę sporządzono aneks do umowy nr 569/P-DUN/2012, zwiększający wartość dofinansowania o 114 735,00 zł. Z tego Biblioteka Naukowa otrzymała: 1. wymiana wydawnictw z instytucjami zagranicznymi i krajowymi – 28 000,00 zł, 2. udostępnianie księgozbioru i informacja biblioteczna – 22 100,00 zł, 3. gromadzenie zbiorów/uzupełnienie zbiorów bibliotecznych – 14 200,00 zł, 4. konserwacja zbiorów bibliotecznych – 6800,00 zł, 5. opracowanie zbiorów bibliotecznych – 22 600,00 zł, 6. komputeryzacja zbiorów bibliotecznych – 6785,00 zł; Archiwum Naukowe natomiast: 1. konserwacja zbiorów archiwalnych – 3600,00 zł, 2. opracowanie zbiorów archiwalnych – 4800,00 zł, 3. gromadzenie zbiorów archiwalnych – 2400,00 zł, 4. udostępnianie zbiorów archiwalnych – 3450,00 zł.

W sumie MNiSW przyznało w roku bieżącym kwotę 280 795,00 zł, większą od ubiegłorocznej o prawie 40%.

Działalność wydawnicza

Zarząd Główny podjął decyzję o powołaniu nowego, ogólnopolskiego czasopiisma muzealnego „Zbiór Wiadomości do Antropologii Muzealnej”. Zarząd Główny uznał za potrzebne powstanie takiego wydawnictwa jako płaszczyzny wymiany myśli, poglądów i dokonań muzealników z różnych muzeów oraz ośrodków akademickich.

Zarząd Główny powołał w tajnym głosowaniu na stanowisko redaktora naczelnego „Archiwum Etnograficznego” prof. UMCS dr hab. Jana Adamowskiego. Nowy redaktor przedstawił do aprobującej wiadomości Zarządu Głównego następujący skład redakcji: prof. UO dr Janina Hajduk-Nijakowska, dr Anna Spiss, dr Marta Wójcicka, dr Katarzyna Majbroda.

Zarząd Główny przyjął do realizacji wzór druków recenzyjnych poszczególnych publikacji i określił zasady ich obiegu.

W okresie sprawozdawczym odbyło się jedno posiedzenie Rady Wydawniczej, 18 maja 2012 roku w siedzibie Instytutu im. Oskara Kolberga w Poznaniu przy ul. Kantaka 4. Uczestniczyli w nim członkowie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego: prof. UŁ dr hab. Grażyna Ewa Karpińska – wiceprezes i redaktor „Łódzkich Studiów Etnograficznych”, prof. UO dr hab. Teresa Smolińska

– wiceprezes i redaktor „Dziedzictwa Kulturowego”, dr Małgorzata Michalska – wiceprezes, dr Anna Weronika Brzezińska – skarbnik i redaktor „Atlasu Polskich Strojów Ludowych”, dr Magdalena Rostworowska – zastępca skarbnika, dr Jerzy Adamczewski – sekretarz generalny, dr Michał Mokrzan – zastępca sekretarza generalnego, prof. UMCS dr hab. Jan Adamowski – członek ZG i redaktor „Archiwum Etnograficzne”, dr Hubert Czachowski – członek ZG oraz redaktorzy naczelni pozostałych wydawnictw PTL: prof. UAM dr hab. Waldemar Kuligowski – „Biblioteka Popularnonaukowa”, prof. dr hab. Jolanta Ługowska – „Literatura Ludowa” oraz „Biblioteka Literatury Ludowej”, dr Jacek Bednarski – zastępca redaktora naczelnego „Ludu”, prof. UAM dr hab. Ryszard Vorbrich – „Prace Etnologiczne”, prof. dr hab. Andrzej Brencz – „Prace i Materiały Etnograficzne”. W posiedzeniu wzięła udział również dyrektorka biura – mgr Paulina Suchecka. Na prośbę prezesa, prof. Michała Buchowskiego, posiedzeniu przewodniczyła dr A. W. Brzezińska.

Plan wydawniczy na rok 2011 został zrealizowany w całości. Ukazały się następujące publikacje:

„Lud” 95: 2011;

„Literatura Ludowa” 55: 2011;

„Łódzkie Studia Etnograficzne” 50, *Wokół społeczności wiejskiej. Etnografia Kazimierzy Zawistowicz-Adamskiej* (red. A. Nadolska-Styczyńska, G.E. Karpińska);

„Biblioteka Literatury Ludowej” 9, *Nowe konteksty badań folklorystycznych* (red. J. Hajduk-Nijakowska, T. Smolińska);

„Biblioteka Zesłańca” 24, Eugeniusz Niebelski, *Tunka. Syberyjskie losy księży zesłańców 1863 roku*;

„Biblioteka Zesłańca” 25, Teresa Frącek, *Zesłaniec nad brzegami Wołgi*;

„Biblioteka Popularnonaukowa” 15, *Tubylcy własnego świata* (red. W. Kuligowski);

„Biblioteka Popularnonaukowa” 16, M. Szubert, *Żyjąc w cieniu śmierci* (red. T. Smolińska);

„Archiwum Etnograficzne” 52, *Polacy poza granicami kraju* (red. M. Michalska);

„Dziedzictwo Kulturowe” 5, M. Bisek-Graż, *Dziedzictwo Kulturowe Wałbrzyskiego* (red. T. Smolińska);

„Prace Etnologiczne” 24, R. Beszterda, *Bracia morawscy a kultury himalajskie* (red. R. Vorbrich).

Dofinansowanie wydawnictw na rok 2012 wyniosło 103 100,00 zł. Tytuły poszczególnych wydawnictw oraz kwota dofinansowania wymienione zostały w poprzedniej części sprawozdania. Zaakceptowane przez Zarząd Główny propozycje wydawnicze na rok 2013 są następujące:

„Lud” 97;

„Łódzkie Studia Etnograficzne” 52, Aleksandra Krupa, *Bałuckie chronotopy. Opowieść o łódzkiej dzielnicy*;

„Literatura Ludowa” 57;

„Archiwum Etnograficzne” – praca zbiorowa pod redakcją Janiny Hajduk-Nijakowskiej, *Tradycyjna obrzędowość w kulturze współczesnej*;

„Prace i Materiały Etnograficzne” – Andrzej Stachowiak, *Współczesne wyznania na Łemkowszczyźnie*;

- „Prace i Materiały Etnograficzne” – Mariusz Filip, *O Słownikach*;
„Prace Etnologiczne” – Sylwia Pietrowiak, *Obce i oswojone. Transformacja kobiety w społeczeństwie kirgiskim*;
„Prace Etnologiczne” – Karolina Marcinkowska, *Spotkanie z przodkami. Kult czumba na Madagaskarze*;
„Biblioteka Popularnonaukowa” – praca zbiorowa pod redakcją Gorana Injaca, Waldemara Kuligowskiego i Magdaleny Sztandary, *Balkany performatywne. Sztuka, dramat i rytuał w przestrzeni publicznej*;
„Biblioteka Popularnonaukowa” – praca zbiorowa pod redakcją Waldemara Kuligowskiego i Borisa Michalika, *Regionalizm i wielokulturowość. Perspektywa etnologii polskiej i słowackiej*;
„Biblioteka Zesłańca” – Przemysław Nagel, *Polacy deportowani w czasie II wojny światowej do obwodu archangielskiego*;
„Biblioteka Zesłańca” – Adolf Januszkiewicz, *Dziennik i listy ze stepów kirgiskich (podróż do Kazachstanu w 1846 r.)*.

Prof. Ryszard Vorbrich („Prace Etnologiczne”) zaproponował zmiany w składzie Rady Redakcyjnej. Zrezygnował dr Przemysław Hinca, w skład redakcji weszli: dr Mariusz Kairski z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM oraz dr hab. Maciej Ząbek z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego. Niemniej, ostateczna decyzja co do nowych osób zostanie podjęta po wyjaśnieniu ich członkostwa w PTL.

Prof. Ewa Grażyna Karpińska poszerzyła zespół redakcyjny „Łódzkich Studiów Etnograficznych” o dr hab. Katarzynę Łeńską-Bąk z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Opolskiego i dr Martę Songin.

Prof. Danuta Penkala-Gawęcka wystąpiła o powołanie redaktora tematycznego z zakresu folklorystyki, którym została prof. Teresa Smolińska z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Opolskiego. Powołanie redaktora tematycznego związane jest między innymi z parametryzacją czasopism. Taki redaktor pomoże w procesie wewnętrznej recenzji, doradzi w kwestiach doboru recenzentów oraz w podjęciu ostatecznej decyzji dotyczącej publikacji, po otrzymaniu recenzji wydawniczych. Redaktorem językowym została dr Katarzyna Majbroda. Natomiast do Rady Redakcyjnej „Ludu” dołączyli: dr Elżbieta M. Goździak z Georgetown University w Waszyngtonie, prof. Chris Hann – dyrektor Max Planck Institute of Social Anthropology w Halle, prof. Gabriela Kiliánová z Uniwersytetu w Bratysławie oraz dr Alexandra Schwell z Uniwersytetu w Wiedniu.

Biblioteka Naukowa im. J. Czekanowskiego

W roku 2011 wypożyczono 238 książek i 11 czasopism, a w czytelnicy udostępniło 753 książki i 582 czasopisma. W ramach wymiany między bibliotekami wypożyczono trzy książki.

W roku 2011 zbiory zwiększyły się o 440 woluminy: zakupiono 184 woluminy druków zwartych i 13 czasopism, otrzymano 44 dary oraz 13 woluminów własnych wydawnictw. Z wymiany zagranicznej pochodziły 123 woluminy, z wymiany krajowej 63. W ramach wymiany za granicę wysłano 179 woluminów, a do instytucji krajowych trafiły 73. Aktualnie wymianą wydawnictw jest objętych 109 instytucji zagranicznych i 47 krajowych.

W 2011 roku wycofano 180 woluminów druków zwartych i 459 jednostek zbiorów kartograficznych (woluminy zbędne). Na 31 grudnia 2011 roku zbiory liczyły łącznie 43 869 woluminów, w tym 22 232 druki zwarte, 20 585 czasopism i 1052 jednostki zbiorów kartograficznych. Ogólna wartość księgozbioru na koniec 2011 roku wynosiła 336 437,30 zł.

W 2011 roku do katalogu komputerowego wprowadzono dzieła zwarte zagraniczne pozyskane w latach 1991-1992 oraz bieżące wpływy z 2011 roku. W 2012 bazę uzupełniono o rekordy dzieł zwartych polskich z lat 1991-1992 oraz dzieł zwartych polskich i zagranicznych z 1990 roku; wprowadzane są także bieżące wpływy z 2012 roku. W ubiegłym roku oprawiono 99 woluminów.

Na koniec pierwszego półrocza 2012 roku wartość zbiorów wynosiła 342 781,32 zł. W tym czasie wpłynęło 105 woluminów, w tym: z wymiany zagranicznej – 42 woluminy (42 czasopisma), z wymiany krajowej 26 woluminów (czasopisma – 17, zwarte – 9), z zakupów 12 woluminów, dary to 10 woluminów, a wydawnictwa własne – 15. Stan ilościowy biblioteki wynosił na koniec czerwca 2012 roku 43 974 woluminy.

W ciągu pierwszej połowy bieżącego roku w czytelni udostępniono 270 książek i 272 czasopisma, na zewnątrz wypożyczono 61 książek i 4 czasopisma. W ramach wymiany między bibliotekami wypożyczono jedną książkę.

Archiwum Naukowe

Archiwum prowadzi Paulina Suhecka. Na bieżąco gromadzone są dokumenty dotyczące historii Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, rękopisy niepublikowanych tekstów z zakresu etnologii i folklorystyki.

W okresie sprawozdawczym zbiory archiwum PTL zostały powiększone o kolejnych sześć teczek sybirackich oraz o bieżącą dokumentację naukową i wydawniczą Zarządu Głównego PTL oraz oddziałów terenowych. Archiwizowane są szczegółowe sprawozdania, jakie oddziały składają co roku ze swej działalności naukowej i popularyzatorskiej. Pozyskiwane zbiory są udostępniane w czytelni PTL podczas codziennych dyżurów. Korzystają z nich przede wszystkim pracownicy naukowci Uniwersytetu Wrocławskiego oraz innych placówek naukowych z kraju i zagranicy. Gromadzone w Archiwum PTL zbiory są wykorzystywane także jako źródło do merytorycznego przygotowania wystaw muzealnych.

W pierwszym półroczu 2012 roku ze zbiorów skorzystało osiem osób, udostępniono 50 teczek.

Oddziały PTL

W okresie sprawozdawczym do PTL zostało przyjętych 35 nowych członków: Oddział Warszawa – 13 osób, Oddział Wrocław – 6 osób, Oddział Cieszyn – 4 osoby, Oddział Poznań – 4 osoby, Oddział Północno-Mazowiecki – 4 osoby, Oddział Gdańsk – 1 osoba, Oddział Lublin – 1 osoba, Oddział Śląski – 1 osoba, Oddział Łódź – 1 osoba.

Warto podkreślić, że na posiedzeniu 18 maja 2012 roku Zarząd Główny Uchwałą nr 2 powołał do życia oddział Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w Warszawie z siedzibą w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UW przy ul. Żurawiej 4. Wcześniej, z powodu braku jakichkolwiek form działalności statutowej, Zarząd Główny na styczniowym posiedzeniu jednogłośnie podjął bolesną uchwałę o rozwiązaniu Oddziału Warszawskiego, który miał swoją siedzibę w Państwowym Muzeum Etnograficznym. Jednakże już wówczas podkreślano, że istnieje możliwość powołania nowego oddziału w Warszawie, która, jak widać, została w pełni wykorzystana.

*Sekretarz generalny
Jerzy Adamczewski*

POSIEDZENIE PLENARNE KOMITETU NAUK ETNOLOGICZNYCH PAN, WARSZAWA, 31 MAJA 2011

Posiedzenie odbyło się w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego. Otworzył je przewodniczący Komitetu, prof. Aleksander Posern-Zieliński, dziękując prof. Lechowi Mrozowi za zaproszenie do odbycia obrad w jego placówce. Przedstawił usprawiedliwienia nieobecnych członków Komitetu: prof. prof. Michała Buchowskiego, Zygmunta Kłodnickiego, Piotra Kowalskiego, Adama Palucha i Henryka Zimonia.

Zgodnie z przyjętym porządkiem obrad, posiedzenie zostało poświęcone informacji o komitetach po reformie PAN oraz sprawach ważnych dla środowiska etnologicznego, kwestii umiejscowienia etnologii/antropologii w nowym podziale dyscyplin Narodowego Centrum Nauki i wypracowaniu stanowiska Komitetu w tym względzie, sprawozdaniu z działalności KNE i jego komisji w kadencji 2007-2011, a także zatwierdzeniu listy osób upoważnionych do wyboru nowego składu Komitetu i powołaniu członków Komisji Wyborczej.

Na wstępie przewodniczący wyjaśnił, że posiedzenie zostało zwołane w trybie pilnym w związku z potrzebą podjęcia przygotowań do jesiennych wyborów. Poinformował o dyskusji w PAN dotyczącej zatwierdzenia nowej listy komitetów i przyjęciu jej prawie bez zmian, jakkolwiek można spodziewać się, że w przyszłości lista ta będzie ewoluować w kierunku komitetów problemowych.